

פרשה וישלח

: וַיֵּרָא אֶתְּהָ שְׁכֶם בֶּן־חֲמֹר הַחִי נָשִׂיא הָאֲרָץ וַיִּקַּח אֶתְּהָ וַיִּשְׁכַּב אֶתְּהָ וַיַּעֲנֶה:

וּתְדַבֵּק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בְּתִיעֶקֶב וַיֵּאָהֵב אֶת־הַנְּעָר וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנְּעָר:

וַיְדַבֵּר חֲמֹר אֲתֶם לֵאמֹר שְׁכֶם בְּנֵי חֲשֻקָה נַפְשׁוֹ בְּבַתְּכֶם תָּנוּ גַּא אֶתְּהָ לֹו לְאִשָּׁה:

וְלֹא־אֲחֵר הַנְּעָר לַעֲשׂוֹת הַדְּבָר כִּי חֲפָץ בְּבַת־יַעֲקֹב וְהוּא נִכְבָּד מִכָּל בֵּית אָבִיו:

מדרש רבה

וַיְדַבֵּר חֲמֹר אֲתֶם לֵאמֹר (בראשית לד, ח), ריש לקיש אמר בשלשה לשונות של חבה חבב הקדוש ברוך הוא את ישראל, בדביקה, בחשיקה ובחפיצה. בדביקה (דברים ד, ד): ואתם הדבקים בחשיקה (דברים ז, ז): לא מרבכם מכל העמים חשק ה'. ובחפיצה (מלאכי ג, יב): ואשרו אתכם כל הגוים וגו'. ואנו למדים אותה מפרשה של רשע הזה. בדביקה (בראשית לד, ג): ותדבק נפשו, בחשיקה (בראשית לד, ח): שכם בני חשקה נפשו בבתכם. בחפיצה (בראשית לד, יט): כי חפץ בבת יעקב. רבי אבא בר אלישע מוסיף אף תרתין באהבה ודבור, באהבה (מלאכי א, ב): אהבתי אתכם. בדבור (ישעיה מ, ב): דברו על לב ירושלים. ואנו למדים מפרשתו של רשע הזה, באהבה (בראשית לד, ג): ויאהב את הנערה. בדבור, (בראשית לד, ג): וידבר על לב הנערה. וכי יש לך אדם שמדבר על הלב, אלא דברים שמישבים את הלב, אמר לה אביך בשביל שדה אחד ראה כמה בזבז וכמה ממון הכריע, אני שיש לי לתן לך כמה נטעים וכמה שדה בית זרע על אחת כמה וכמה. (בראשית לד, ט):

והתחתנו אתנו, אמר רבי אלעזר לעולם אין ישראל נותן אצבעו בתוך פיו של עובד כוכבים תחלה אלא אם כן נתן עובד כוכבים אצבעו תחלה בתוך פיו של ישראל, והתחתנו אותנו, (דברים ז, ג): לא תתחתן בם. הם אמרו: והתחתנו אתנו, אמרו הם תבעו תחלה. (בראשית לד, יב): הרבו עלי מאד מהר ומתן, מוהר, פרנון, מתן, פראפורן.

מהרזו בג' לשונות. דרך חז"ל לדרוש כפל ושינוי לשון בתורה ויש להתבונן בזה וגם מדוע לא חשב ר"ל עוד שתיים המפורשים. אך הענין שאם היה כתוב קודם המעשה לשונות אלו לא היו לומדים כלום מזה שהם רק לתאות יצרו וחמרו. אך מתחלה כתיב רק וירא אותה ויקח אותה וכמ"ש לעיל בסימן ה' שהיה דומה לעוף החוטף בשר שרואה. אבל גם אח"כ כאשר התבונן בה ובת מי היא. התנוצץ בקרבו החפץ להדבק בה מלבד התאוה הגופנית (הפך הנאמר באמנון ותמר). וז"ש ותדבק נפשו בדינה בת יעקב על שהיא בת יעקב. ואמר קח לי את הילדה הזאת לאשה וכן חמור אמר חשקה נפשו בבתכם וכן תנו לו לאשה. וכן כי חפץ בבת יעקב. ודקדקו חז"ל שעל שאמרה תורה ותדבק נפשו בדינה בת יעקב כי הרגיש ביעקב ענין דביקות כמ"ש ואתם הדבקים וכו'. וז"ש ואנו למדים מפרשתו כו' ולא ממנו אלא מלשון התורה. ור"א מוסיף עוד ויאהב וגו' וידבר וגו' ור"ל לא חשיב זה לפי שלא כתוב בת יעקב או בתכם כאן רק הנערה והבן:

יפה תואר נותן אצבעו בתוך פיו. זה הלשון נופל על המסבב לאחר שיזיקנו וכמו דאיתא בפ' המדיר הוא נתן אצבעו בין שניה לפיכך יוציא ויתן כתובה. וטעם הדברים כי דרכי התורה הן דרכי שלום עם כל העמים ולא תצוה לבני ישראל להתרחק מאיש רק אם זה האיש הוא הגורם והמסבב. ולכן צותה התורה לא תתחתן משום שהם נתנו אצבעם תחלה במה שבאו לקחת אשה מהם בחזקה: